

Er zit een grens aan wat je met regels kunt bereiken

Interview met Harold Lever | Voorzitter Vakgroep Ondergrondse Netwerken, Koninklijke Bouwend Nederland

Elk jaar zijn er een paar honderd ernstige incidenten. Denk aan vlambogen en mensen onder spanning. “Dat zijn er te veel”, stelt Harold Lever, voorzitter van de Vakgroep Ondergrondse Netwerken van Koninklijke Bouwend Nederland. “Omdat er een grens zit aan wat je met regels kunt bereiken, houdt de vakgroep zich naast regelgeving ook bezig met: bewustwording, veiligheid en opleiding en veiligheid in de keten.”

“De vakgroep kijkt bijvoorbeeld naar wat de risicovolle situaties zijn waarin mensen komen en wanneer ze risicovol gedrag vertonen. Daar zijn nog vragen over te beantwoorden, zoals: Moet een kabel altijd onder spanning staan en een gasleiding onder druk als eraan gewerkt wordt? We hebben het gesprek met de netbeheerders daarover weer serieus opgestart. Het is een groot maatschappelijk goed dat er altijd stroom is. Maar werken onder spanning vraagt om regels en om een omslag in het denken bij klanten.

Een andere vraag die beantwoord moet worden is waarom nemen mensen veiligheidsrisico's? Waarom lopen mensen bijvoorbeeld over randjes? Een deel is te verklaren vanuit omstandigheden, bijvoorbeeld werkdruk of een smalle stoep. Maar vaak zit het in onbewust gedrag en dat maakt het moeilijk om er grip op te krijgen. Om onze leden daarbij te ondersteunen hebben we onder meer de bewustwordingscampagne Hein en Guus.”

Hein en Guus

“Hein en Guus zijn twee denkbeeldige mannetjes die op je schouder zitten. Hein spreekt je aan op veilig gedrag, Guus geeft je allerlei excuses waarom het best even minder kan: het is maar een klein klusje, het kost meer tijd en anderen doen het ook. Het doel van de bewustwordingscampagne Hein en Guus is dat mensen anders gaan kijken naar hun eigen gedrag en dat van hun collega's. Het zorgt er ook voor dat alle medewerkers – van directie tot werkvloer – een gezamenlijke taal hebben die het makkelijker maakt om elkaar aan te spreken en open te staan voor elkaars feedback. Bouwend Nederland gelooft in de kracht van Hein® omdat daardoor een prettige veiligheidscultuur ontstaat die bijdraagt aan veilig gedrag.

Een andere interessante bewustwordingsmethode is Brain Based Safety. Deze methode vertaalt recente kennis over het brein in het bevorderen van veilig gedrag in de organisatie. Waarom zijn medewerkers bereid om in werktijd risico te lopen? Daarvoor moet je kijken naar: risico-onderschatting, zelfoverschatting en efficiëntie die het wint van veiligheid. Ofwel de drie oorzaken van onveilig gedrag die onbewust in ons brein plaatsvinden. Het idee achter Brain Based Safety is dat veilig gedrag bevorderd wordt door:

- te gebruiken wat aangeboren is - bijvoorbeeld angst voor vuur;
- het aanleren van risicobesef te stimuleren - denk aan aandacht voor veilig gedrag bij het inwerken;
- omgevingsprikkelers te activeren – dat kan orde en netheid op de werkplek zijn, maar bijvoorbeeld ook voorbeeldgedrag van collega's en leidinggevenden.”

Veiligheid en opleiding

“Jong geleerd is oud gedaan, dus met veiligheidsbewustzijn moet je al op de opleiding beginnen. Op initiatief van Bouwend Nederland gaat Stichting BLEI - Branchesamenwerking Leermiddelen en Examenproducten Infratechniek – daarom veiligheidsbewustzijn toevoegen aan de mbo-opleiding voor monteurs.

We kijken ook naar het hercertificeren van de monteurs. We zien dat oudere monteurs en monteurs die bijvoorbeeld de Nederlandse taal niet goed beheersen, opzien tegen dat examen. Voor sommige is het zelfs een reden om uit de sector te gaan. Daarom zoeken we naar alternatieven. Waar we bijvoorbeeld in samenwerking met de universiteit Twente naar kijken, is of we monteurs met behulp van een camera op hun helm in de praktijk kunnen volgen. Op basis van hun werk wordt dan bepaald of hercertificering nodig is.”

Veiligheid in de keten

“Ook al werken ze aan hetzelfde project de belevingswereld van binnen en buiten is anders. Het is papier versus staal, kabels en grond. Binnenmensen leveren prima werk, maar weten niet altijd hoe het buiten is. Die kloof is moeilijk te overbruggen. Vroeger ging binnen bij buiten op de koffie en werd de map overgedragen en doorgesproken. De overdracht gebeurt nu digitaal en daardoor is de overdracht minder vaak volledig. Om dit te verbeteren zie je initiatieven zoals van de Vereniging Kabel en Leiding Overleg. Door samenwerking in de graafketen willen zij vermijdbare graafschade aan kabels en leidingen voorkomen. Hun streven is dan ook dat op 1 januari 2022 de hele graafketen voldoet aan de Richtlijn zorgvuldig grondroeren van initiatief- tot gebruiksfase. Ofwel CROW 500 proof is. Zij werken daarvoor aan een digitale applicatie waarmee elke partij in het graafproces in staat wordt gesteld te voldoen aan de CROW 500. Zie voor meer informatie www.klo.nu.”